

Referat fra faggruppe kommunalteknikk 8.10.2024, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Solveig Fagerli (leder, Eidsvoll), Natalie Bennett Smestad (Eidsvoll), Erik Borander (Nannestad), Andrew Bennett (Ullensaker), Rita Romsås Fjeldberg (Ullensaker), Anne S. Karlsen (Nes), Abdul Jabbar (Nes), Kenneth Fladby Sørensen (Hurdal) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Torbjørn Raugstad (Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus), Rune Storstein (Hurdal), Liv Thea Hanestad (Nes) og Oda Hanssen (Østre Toten).

Merknader:

Nye personer i gruppa er Kenneth Sørensen (Hurdal kommune) og Oda Hanssen (Østre Toten kommune).

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (1.2.24). <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Fra styringsgruppemøtet 10.4.24 og befaringen 19.6.24. Styreleder i Huvo er valgt til politisk utvalg i VR Glomma. Om samlingene/møtene mellom VO, SF og FK/VRM. (Vannområdeforum). Huvo deltar i brukerpanelet for Vann-Nett/Vannmiljø. Huvo har holdt en del foredrag/befaringer o.l: 7.3: Årsmøte til Hurdal grunneierlag, 18.6: Kommunestyret i Nes, 2.7: GLB og Hafslund Kraft (HyMo i Hurdal), 9.9: Plan- og utviklingsutvalget i Nannestad, 17.9: Fagdag for Plan- og miljøavd. i Bærum. Kommer/tas av andre: 22.-23.10 Nasjonalt restaureringsseminar: N4S, Hurdalselva og om prosesser for HyMo-tiltak. Forespørsel fra Miljødirektoratet ang. media/eksempler til en veileder. Igjen har regulanten gått over HRV i Hurdalssjøen. Bekymringsmeldinger er mottatt. Videre progresjon drøftet med styreleder. Ny veileder for frie fiskeveger fra SVV (lenke). Har brukt skissen fra Huvo (etter avtale med Huvo og tegneren, side 50/52). Høringssvar på ny gjødselbrukforskrift (lenke). Styret har sendt brev om fremtidige investeringer innen VA-sektoren (lenke). Samfunnsnyttene av bedre vannmiljø ved redusert eutrofiering Menon Economics rapp. 47/2022 (lenke). Er minst 2 – 7 milliarder per år. Vannforskriften er med på å nå FNs bærekraftsmål nr. 6 og 14. <p><u>Relevante fagtreff, seminarer osv. siden forrige møte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 21.3.24: Naturbaserte løsninger i kommunale planer: fire kommuners oppfølging av de statlige planretningslinjene Arr: NIVA (naturbasert sone): Lenke. 25.1.24: Naturbaserte løsninger i Oslos nye overvannsveileder. Arr: NIVA (naturbasert sone): Lenke. 14.6.24: Webinar om bærekraftig vannforvaltning i kommunene (lenke). 11.9.24. Naturbaserte løsninger for behandling av avrenning fra landbruk og urbane områder. Vannforeningen/Tekna. Lenke. Norsk vannforening – YouTube 3.-5.9.24. Nasjonal vannområdesamling, arr. i Kristiansand. 29.8.24: Restaurering av Slindelve i Trøndelag. Arr: NIVA (naturbasert sone): 	

	<p>Lenke.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13.6.24: Restaurering av næringspåvirkede innsjøer i Norge. Arr: NIVA (naturbasert sone): Lenke. • 23.5.24: Torvmarksrestaurering og flomdemping i Haldenvassdraget. Arr: NIVA (naturbasert sone): Lenke. • 21.3.24: Naturbaserte løsninger i kommunale planer: fire kommuners oppfølging av de statlige planretningslinjene Arr: NIVA (naturbasert sone): Lenke. • 29.2.24: Restaurering av Molaugmarka våtmarksområde i Stavanger kommune ved bruk av naturbaserte metoder. Arr: NIVA (naturbasert sone): Lenke. • 25.1.24: Naturbaserte løsninger i Oslos nye overvannsveileder. Arr: NIVA (naturbasert sone): Lenke. <p><u>Kommende seminarer/samlinger:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 17.10.24. Bærekraftig klimatilpasning og overvannshåndtering. Tekna. Oslo, 3 hele dager. (lenke). • 22.10 – 23.10.24: Nasjonalt seminar om restaurering av vassdrag og våtmarker 2024 (Lenke). Sandnes + strømning. • 31.10.24. Vannbransjens Innovasjonskonferanse 2024 (lenke). Oslo. • 12.11.24: Seminar om arealplanlegging og vannmiljø (Lenke). Anbefales! Grupperabatt. Oslo + digitalt. • 4.12.24. Nytt avløpsdirektiv – hva har det å si for mennesker og miljø i Norge? Norsk Vannforening/Tekna (lenke). Oslo + strømning. • 21. og 22. mai 2025. Avløpskonferansen 2025 - små avløp, store utfordringer. På Ås (lenke). • (Norsk Vann har egen temaside om små utslipp lenke). <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunalteknikkgruppas medlemmer oppfordres til å se gjennom evt. relevante fagtreff, seminarer osv., der det er relevant og foredrag/film etc. kan ses i ettertid. • Særlig oppfordres alle kommunene til å sende minst en person på seminaret 12.11.24, fortrinnsvis arealplanlegger. 	
3	<p>Status Huvo-problemkartlegginger/prosjekter</p> <p><u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiltaksgjennomføringen i utløpet av Lysjøen og 3 bekker inn. Tiltakene var ferdige i 2021/2022 (lenke, lenke), men etterkontroll/beplantning ble først gjennomført sommeren 2024. • Hurdalselva – restaurering av elveløpet. 3,2 km elv ble restaurert (lenke, lenke). «Sluttrapport» i 2023 (lenke). Sluttrapport inkl. 2024 må oppdateres av Huvo og Grunneierlaget. Tiltaks-ID: 5107-2484-M. • Flaen Mølledam. De tekniske tegningene for fiskenedløpet i Flaen Mølle er ferdige (lenke). Dameier er villig til å være søker på tiltaket. Huvo og Hurdal kommune bistår videre i prosessen. Tiltaks-ID: 5107-2508-M. • Glassverkdammen (Hurdal Verk Folkehøgskole, HVF) er ferdige (lenke). Formell samarbeidsavtale signert mellom HVF og Huvo. Tiltaket utsatt til sommeren 2025. Huvo og Hurdal kommune bistår videre i prosessen. • Fisketrappa ved Hurdal Verk, status pt.. Tiltaks-ID: 5107-2492-M • Gjødningelva: Hurdal Grunneierlag er villig til å være søker. Huvo og Hurdal kommune bistår videre i prosessen. Tiltaks-ID: 5107-36-M. Kartlegging av elvemusling måtte utsettes til 2025 pga. mye vann. • Hegga: Ingen har meldt seg som søker for tiltaket. Men Huvo har bestilt en ROS-analyse. Huvo og Hurdal kommune jobber videre i prosessen. • N4S-pilotprosjektet (lenke) i Gjødningelva. Ferdig (lenke). Står veldig bra. Det følges opp videre nå i hovedsak av NIBIO. Film fra Nordisk Ministerråd i 2022 ((lenke), NIBIO film i 2023 (lenke)). Ny film ferdig april 2024: (lenke). Befart av styringsgruppa i N4S den 4.4.24 (inkl. foredrag fra NIBIO i rådhuset) og 	

	<p>personer fra faggruppene landbruk og økologi den 20.3.24 (lenke). Samt GLB/Hafslund Kraft den 2.7.24 og Bærum kommune (plan- og miljøavd) den 17.9.24. NIBIO forsøker å utvidere med flere testområder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gudmundsbekken – gjenåpning/fjerning av 2 kulverter. Rita orienterte: Ullensaker kommune leder prosjektet, i samarbeid med bl.a. Eidsvoll kommune og Huvo. Detaljplanlegges i høst, gjennomføres sommeren 2025. Tiltaks-ID: 5107-2117-M. • Innsamling av DNA-prøver for storørreten i Hurdalssjøen pågår. Innsamlingen går sakte. • Elfisket. I år var det kun Eidsvoll og for å få en bedre «før-tilstand» i Gjødingelva. Notat lages snart. • Edelkreps ble tatt i teine i Huldretjern i september, der miljø-DNA tilsa «krepsefritt». Rapporten for utbredelse av edelkreps er nå oppdatert (lenke). • Bestillingen av å legge inn data i Artsdatabanken fra elfiskerapportene og edelkrepsrapporten er ferdig. • RIPARAGRO (lenke). Styres/eies av Senter for Utvikling og miljø, UiO (SUM). Mange deltagende, deriblant Huvo, VO Leira-Nitelva, Ullensaker kommune og fylkeskommunen. To studenter er i gang med kantsone-vurderinger. • Utredning – mulighetsrom for reetablering av opprinnelig kantvegetasjon langs vassdrag. Bestilling fra Ullensaker kommune. Ferdig 4.4.24 (lenke). Deler av anbefalingen/ oppfordringen ble vedtatt politisk i Ullensaker kommune 4.6.24. • Kjempepringfrø. Kartlegging, info-brosjyre og tiltak. Ingen flere kommuner startet i 2024. Dvs. kun Nannestad og Ullensaker er i gang. • Prøvefiske/effektoppfølgning av tiltak i Øyangen (lenke), foretatt 26. og 27. september av Statsforvalteren i Innlandet, Hurdal kommune, MEV og Huvo. • Eutrofieringsovervåkingen gjennomført som planlagt, dvs. månedlige vannprøver i sommerhalvåret og påvekstalter gjennomført 16. og 18.9. Bunndyrprøver tas 14. og 15.10. 	
4	<p>Nye Vann-Nett og status for oppdateringen innen Huvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som avklart i forrige møte har Huvo i våres/sommer hatt en gjennomgang med alle kommunene, enten via epost, teams, telefonmøte eller fysisk møte for å oppdatere Vann-Nett. Det er ferdig gjennomført og i tillegg kvalitetssikret av statsforvalteren (SF) for alle bortsett fra Eidsvoll, som ble gjennomgått i møte med SF 3.10, og noe krever ytterligere vurdering fra Eidsvoll kommune. Alle kommunale tiltak er oppdatert, påvirkninger og evt., forslag/innspill/spørsmål til miljøtilstand og miljømål er gjennomgått. I tillegg har Huvo hatt teamsmøte med fylkeskommunen (samferdsel) og SVV. • Vann-Nett er nå i helt ny «drakt»: https://vann-nett-klient.miljodirektoratet.no/waterbodies/map • Den finnes fortsatt også i gammel drakt: https://vann-nett.no/portal/ • Miljødirektoratet har nå definert brukergrensesnittet annerledes, slik at målgruppen for Vann-Nett skal være off. forvaltning, og ikke enkeltpersoner. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Solveig, Natalie og Helge tar et teamsmøte mht. siste tiltakene på «tilsyn spredt avløp» i Eidsvoll kommune. 2. Alle oppfordres til å se gjennom egen kommunes VF, jf. excel-lista som fulgte innkallingen, for å dobbeltsjekke at alt er OK. Er det noen «feil» eller større mangler så ta raskt kontakt med Helge, som enten retter eller tar det opp videre med Håvard. Fortrinnsvis innen 14 dager. 	<p>Solveig, Natalie og Helge</p> <p>Alle</p>
5	<p>Hovedutfordringer og planprogram 2028-2033</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rammepåplanen for prosesser 2022-2027 ble vist, og hvordan vannforvaltningsplanene for perioden 2028-2033 skal utarbeides. Inkl. fremdriftsplaner. • Huvo leverte «dokumentet «Hovedutfordringer» innen fristen 15.9.24 (vedlagt), men som datert utkast fordi ikke alle figurer/maler var klare. Det oppdateres 	

	<p>innen desember.</p> <ul style="list-style-type: none"> VRU-møtet 21.10.24 skal vedta VR sitt planprogram og «hovedutfordringer», (inkl. de VO som leverte sine dokumenter innen fristen) lagt ut på høring i perioden 1.1.-30.6.25. Huvo har gitt innspill til planprogrammet dels i VO-samlingen 23.8 og gir også innspill innen fristen 20.9. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> I neste møte i prosjektgruppa lages en prosess-plan for hvordan Huvo bør jobbe med å bistå kommunene i sine politiske behandlinger/høringsuttalelser til planprogrammet og «hovedutfordringer». Dersom noen kommer på viktige innspill før den tid, så kontakt Helge 	<p>Helge, Solveig, Tor</p> <p>Alle</p>
6	<p>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak innen temaet kommunalteknikk/spredt avløp i Huvo</p> <p><u>Eidsvoll kommune. Solveig og Natalie orienterte:</u></p> <p>Siden sist møte er det sendt ut ca. 70 varsler om pålegg for opprydding spredt avløp, i sone 5 (Bekker Hurdalssjøen Sør) og 6 (Tilløpsbekker til Vorma sør for Sundet). Sone 7 og 8 er nå under planlegging, men rekker ikke folkemøte før etter årsskiftet. Noen anlegg er tilknyttet kommunalt nett, men ikke så mange siden forrige møte i gruppa. Det er tidkrevende å vite hvem som skal inviteres i disse informasjonsmøtene, fordi noen kan ha nye anlegg eller være tilknyttet allerede. Derfor må alle adressatene sjekkes nøye.</p> <p><u>Nannestad kommune. Erik orienterte:</u></p> <p>Det har vært store organisatoriske endringer i kommunen. Kommunedirektøren har sluttet, og på mellomledernivå er det mange som pt. kun er fungerende. I tillegg har en mellomlederstilling (VA) vært vakant en stund. Det har gitt store utfordringer i gjennomføringsevnen på VA-sektoren. Hovedplan VA kommer derfor til å bli forsinket, og neppe klar neste år. På driftssiden planlegges overføringsledninger/avløpsvann gjennom sentrum endret, noe som vil bedre overløp/innlekking og utlekking på det kommunale avløpsnettet. Det vurderes opprettet to stillinger på feilsøking. Det jobbes med å klargjøre prosesser og gode ordninger for tilsyn på spredt avløp, men er utsatt i tid etter den politiske behandlingen. Men en egen forskrift om tilsyn er vedtatt, og slamgebyret gjelder kun for slam. Gebyrstørrelsen er det pt. ikke politisk enighet om. Derfor er det heller ikke laget ferdig noen tilhørende handlingsplan spredt avløp, slik det skulle. Det tas sikte på ½ stilling ekstra om sommeren på tilsyn. Da starter man i nedbørsfeltet til Hurdalssjøen, deretter Hæra. Langs Hæra er de fleste anleggene nå utbedret/eller har fått pålegg.</p> <p><u>Ullensaker kommune. Andrew og Rita orienterte:</u></p> <p>Det har vært god oppfølging på tilsyn i sommer, med ca. 70 tilsyn, hvorav ca. halvparten i Huvo. Det har vært en del dysfunksjonelle anlegg, og noen har vært bra. Det er verdt å ta tilsyn på de private avløpsanleggene. Det har vært noen avvik, av ulike årsaker. Ved Hauer seter er det sendt ut pålegg om tilkobling til kommunalt avløpsnett. Nå bygges det trykkavløp der. Det er gitt ferdigattest for 20 enheter. Neste år skal infiltrasjonsanleggene gjennomgås (ikke i Huvo). Langs Hersjøen har 3 hytter fått pålegg om oppgradering samt 8 husstander noe lengre ned i vassdraget (på slamavskillere). Hovedplan VA ble vedtatt av kommunestyret 3. september, uten andre innvendinger enn at investeringskostnadene skulle reduseres med 20 %.</p> <p><u>Nes kommune. Anne og Abdul orienterte:</u></p> <p>Planene for oppgraderinger for 2016-21 følges videre. Ferdig med slamavskillere, der kun videre oppfølging nå gjenstår. Det sendes nå ut pålegg for ca. 200 sandfilteranlegg. Informasjon på dette var med i første runden med info-møter i kommunen. Fase 3 er infiltrasjonsanlegg og gamle anlegg som har gamle utslippstillatelser. Nye tillatelser er pt. ikke gitt. Gjelder 270 sandfilteranlegg og noen infiltrasjonsanlegg.</p>	

	<p>Det er en del gamle anlegg igjen. Befaringen er gjennomført i nedbørsfeltet til stasjonen «Bekk ved Fosserud». Avløpsledningen langs veien har ikke god kapasitet. Planlegges oppgradert/fornytt i 2025. Noen husstander på vestsiden av veien i sørvest har pt. ikke godkjente anlegg. Resten er oppgradert.</p> <p><u>Hurdal kommune. Kenneth orienterte:</u> Det jobbes videre med oppgradering av private anlegg, men status må tas i neste møte. Det pågår et stort prosjekt langs Knai, der 45 – 50 nye abonnenter skal kobles til det nye renseanlegget. To nye pumpestasjoner inngår. Hele det området blir da avkloakkert. Det pågår samtidig som drikkevannsledningen også fornyes i samme område.</p> <p><u>Østre Toten:</u> Forfall. <u>Statsforvalteren i Oslo og Viken:</u> Forfall</p>	
7	<p>Hvordan kontrolleres tall for overløp fra pumpestasjoner Spørsmål fra annen gruppe ble besvart/drøftet med følgende beskrivelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det måles som timer i overløp for hver pumpestasjon. Men varierer avhengig av hvordan de enkelte pumpestasjoner er utstyrt. • Det er ikke volum-måler, men omregnes fra timer til volum. Har polygoner i nedbørsfelt som gir PE, og gode estimater på fosfor-utslipp. Andre kalkyler brukes ikke. Alle overløp blir rapportert til KOSTRA med stipulert mengde. • Har overvåkingssystemer som skal håndtere dette. • Alle pumpestasjoner må ha en nødoverløp. • Men ved for mye nedbør og overbelastning, må vannet ut et sted som nødoverløp – dvs. til vassdrag (eller terreng). Og ved strømbrydd. <p>Pumpestasjonene skal være dimensjonert for volumer i ledningsnettet, slik at overløp i teorien ikke skal forekomme. Men ved mye innlekk av fremmedvann og der det er koblet til overvann går det i overløp. Det er utfordringer som kommunene nå jobber med, i Nes benyttes f.eks. 2 stillinger på dette. I tillegg skaper feilkoblinger og taknedløp utfordringer for pumpestasjonene. Det jobbes mer med dette temaet nå, men det er mye dårlige avløpsledninger i kommunene. Noen har for øvrig etablert «summer» som nødoverløpet skal gå i, for å fordrye. Gjelder særlig ved pumpestopp inntil pumper er fikset. Men få ønsker det på sin eiendom.</p>	
8	<p>Flere indikatorer for tiltaksgjennomføring Alle Huvo-kommunene, bortsett fra Hurdal bruker WEB-GIS, som styres av NIBIO. Hurdal bruker Kom.Tek. Noen kommuner bruker Gemini, men ikke kun det innen Huvo. Men gruppa tviler på at bedre kart/presentasjoner vil endre politikernes beslutninger. Også «ute blant folk» holder det med i) behov for oppgraderinger og ii) antall anlegg som gjenstår.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dagens presentasjon/oversikt i tiltaksrapporteringen anses egentlig god nok. 2. Det tas kontakt med nabo-VF for å drøfte «kost-nytte» av bedre kart/presentasjoner. 3. Saken tas opp igjen på neste møte. 	
9	<p>Videre oppfølging tilsyn spredt avløp – felles samarbeid Nes kommune kan eventuelt påta seg å ha et felleskontor, dersom det er ønskelig. Men per nå er ulike kommuner i ulike faser mht. behovene for tilsyn. Ullensaker er f.eks. godt i gang, Nannestad helt i starten. Dette er langt på vei en spesialoppgave som fordrer kunnskap/erfaring. Service-personell kan oftest kun egne løsninger. Må ha flere folk som er kurset (f.eks. SINTEF-kurs), og som omfatter flere typer leverandører. I Nannestad er politikerne positive til vertskommune-samarbeid/fagfellesskap. Man kan beregne ca. 30 – 40 tilsyn per årsverk.</p> <p><u>Konklusjon:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Et felles tilsynskontor/samarbeid er aktuelt å ta opp igjen tematikken når 	

	<p>kommunene er mer i samme tidsprosess.</p> <p>2. Inntil videre kan kommunene dele erfaringer mer uformelt.</p>																																																													
10	<p>Erfaringsutvekslinger</p> <ul style="list-style-type: none"> Nes kommune bruker både systemet WEB-GIS og Gemini. Kommunens erfaringer med Gemini ble drøftet. Tette tanker som løsninger for private avløp ble drøftet. 																																																													
11	<p>Innspill til arbeidsplanen til Huvo i 2025 – og videre</p> <p>Følgende innspill ble gitt til arbeidsplanen: Bistå kommunene i deres interne møter, for å styrke vannforvaltningen. Kanskje særlig på ledernivå, i arealplanleggingen, prosjektavdelingen og driftsavdelingen.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Hver og en tenker gjennom om det er flere/nye temaer/oppgaver fra faggruppe kommunalteknikk som bør tas inn i arbeidsplanen til Huvo for 2025 og senere. Gi evt. tilbakemelding til Helge innen 2 uker. Tas opp til videre drøfting i prosjektgruppa. 	<p>Alle</p> <p>Solveig, Helge, Tor</p>																																																												
12	<p>Innspill til Huvo budsjettet for 2026</p> <p>Ut fra foreliggende budsjetter hhv. i år og neste år, ble budsjettet for 2026 drøftet.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Budsjett-detaller konsulentonorarer/utredninger (note 2)</th> <th>Budsjett vedtatt 2024</th> <th>Budsjett-forslag 2025</th> <th>Budsjett-detaller tiltaksgjennomføringen (note 4)</th> <th>Budsjett vedtatt 2024</th> <th>Budsjett-forslag 2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prøvefiske Øyangen/effektoppfølging fra tiltaket i 2019.</td> <td>60 000</td> <td>Ut</td> <td>Avbøtende tiltak demninger/fisketrapper i Hurdalselva</td> <td>200 000</td> <td>300 000</td> </tr> <tr> <td>Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, Hurdalselva demning/fisketrapper, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)</td> <td>200 000</td> <td>200 000</td> <td>Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, f.eks. Gjødningelva Hegga, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)</td> <td>300 000</td> <td>300 000</td> </tr> <tr> <td>Miljøgifter (plast, div. kartlegging dersom behov)</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> <td>Nytt gitter oa. avbøtende tiltak på kulverten i Gudmundsbekken</td> <td>50 000</td> <td>50 000</td> </tr> <tr> <td>Genkartlegging Hurdalssjørrret (dersom aktuelt)</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> <td>Beplanting, gyltegrus o.a. tiltak i Nessa, Løykjebekken og Bjørtombekken</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> </tr> <tr> <td>Mastergradsstudenter (dersom aktuelt)</td> <td>30 000</td> <td>30 000</td> <td>Info vasspest</td> <td></td> <td>20 000</td> </tr> <tr> <td>Info vasspest (fremmede arter, til skilt-tavler etc)</td> <td>20 000</td> <td>Ut = tiltak</td> <td>Sum tiltaksgjennomføring:</td> <td>650 000</td> <td>770 000</td> </tr> <tr> <td>Diverse annen kunnskapsinnhenting etter behov</td> <td>100 000</td> <td>100 000</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Artsdatabanken, legge inn el-fiskedata i databasen</td> <td>50 000</td> <td>Ut</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sum konsulentonorarer/utredninger:</td> <td>660 000</td> <td>530 000</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Etter at alle faggruppene har gitt sine innspill, tas budsjettet opp i kommende prosjektgruppemøte.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Til møtet i prosjektgruppa videreføres samme budsjettforslag som for 2024/2025, som evt. oppdateres dersom det anses nødvendig. Eventuelle nye forslag bes sendt til Helge innen 2 uker. 	Budsjett-detaller konsulentonorarer/utredninger (note 2)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025	Budsjett-detaller tiltaksgjennomføringen (note 4)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025	Prøvefiske Øyangen/effektoppfølging fra tiltaket i 2019.	60 000	Ut	Avbøtende tiltak demninger/fisketrapper i Hurdalselva	200 000	300 000	Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, Hurdalselva demning/fisketrapper, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	200 000	200 000	Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, f.eks. Gjødningelva Hegga, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	300 000	300 000	Miljøgifter (plast, div. kartlegging dersom behov)	100 000	100 000	Nytt gitter oa. avbøtende tiltak på kulverten i Gudmundsbekken	50 000	50 000	Genkartlegging Hurdalssjørrret (dersom aktuelt)	100 000	100 000	Beplanting, gyltegrus o.a. tiltak i Nessa, Løykjebekken og Bjørtombekken	100 000	100 000	Mastergradsstudenter (dersom aktuelt)	30 000	30 000	Info vasspest		20 000	Info vasspest (fremmede arter, til skilt-tavler etc)	20 000	Ut = tiltak	Sum tiltaksgjennomføring:	650 000	770 000	Diverse annen kunnskapsinnhenting etter behov	100 000	100 000				Artsdatabanken, legge inn el-fiskedata i databasen	50 000	Ut				Sum konsulentonorarer/utredninger:	660 000	530 000				<p>Helge</p> <p>Alle</p>
Budsjett-detaller konsulentonorarer/utredninger (note 2)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025	Budsjett-detaller tiltaksgjennomføringen (note 4)	Budsjett vedtatt 2024	Budsjett-forslag 2025																																																									
Prøvefiske Øyangen/effektoppfølging fra tiltaket i 2019.	60 000	Ut	Avbøtende tiltak demninger/fisketrapper i Hurdalselva	200 000	300 000																																																									
Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, Hurdalselva demning/fisketrapper, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	200 000	200 000	Vassdragsrestaurering (hydromorfologiske tiltak, f.eks. Gjødningelva Hegga, Nessa, utløp N. Holsjø m.fl.)	300 000	300 000																																																									
Miljøgifter (plast, div. kartlegging dersom behov)	100 000	100 000	Nytt gitter oa. avbøtende tiltak på kulverten i Gudmundsbekken	50 000	50 000																																																									
Genkartlegging Hurdalssjørrret (dersom aktuelt)	100 000	100 000	Beplanting, gyltegrus o.a. tiltak i Nessa, Løykjebekken og Bjørtombekken	100 000	100 000																																																									
Mastergradsstudenter (dersom aktuelt)	30 000	30 000	Info vasspest		20 000																																																									
Info vasspest (fremmede arter, til skilt-tavler etc)	20 000	Ut = tiltak	Sum tiltaksgjennomføring:	650 000	770 000																																																									
Diverse annen kunnskapsinnhenting etter behov	100 000	100 000																																																												
Artsdatabanken, legge inn el-fiskedata i databasen	50 000	Ut																																																												
Sum konsulentonorarer/utredninger:	660 000	530 000																																																												
13	<p>Vann i arealplanleggingen og overvannshåndtering</p> <p><u>Fra noen aktuelle fagtreff, seminarer mm.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 19.10.23: NBS-webinar (Lenke). Naturbaserte løsninger for å rense forurenset overvann. 14.12.23: NBS-webinar (Lenke). Gjør plass til (over)vannet. Eks. fra Sverige/Malmö. 15.1.24: NBS - naturbaserte løsninger - grønne versus «grå». Program. Opptak senere (lenke). Særlig relevant: a): Naturbaserte løsninger for overvann b): NIVA (NBS) og c) N4S-prosjektet (Gjødningelva). 15.1.24: NBS - naturbaserte løsninger - grønne versus «grå». Program. Opptak senere. Særlig: a): Naturbaserte løsninger for overvann b): NIVA (NBS) og c) N4S (Gjødningelva). 25.1.24: NBS Naturbaserte løsninger i Oslos nye overvannsveileder (lenke) 6.2.24: Frokostseminar: Flom og overvann i bøtter og spann. Naturviterne (lenke). 12.2.24: Erfaringer fra ekstremværet Hans (lenke). 28.8.24: Arealplanlegging og overvann/vannmiljø (lenke). <p><u>Oppsummering overvannshåndtering:</u></p>																																																													

	<ul style="list-style-type: none"> • 10. januar webinar i regi av NVE: NVEs naturfareseminar om overvann • Opptak fra NIVA sin webinarserie 'naturbasert sone': <ul style="list-style-type: none"> • Tillsammans gör vi plats för vattnet • Overvannshåndtering og blågrønne løsninger i kommuner • Naturbaserte løsninger for å rense forurenset overvann • Lokale overvannstiltak som virker, virker av og til, og ikke i det hele tatt • Norsk Vannforening: NBS – naturbaserte løsninger; grønne versus grå • 25.1.24: Naturbaserte løsninger i Oslos nye overvannsveileder (lenke) <p><u>Andre resurser:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Håndtering av overvann - veileder - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no) • Klimapodcast 44: Slipp bekkene fri, det er flom! - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no) • Klimapodcast 27: Slik temmer du regnet - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no) • Stortinget la til rette for mer blågrønne overvannsløsninger (vannportalen.no) • https://www.nve.no/media/9873/6-kim-helgeland-paus.pdf • https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vann-hav-og-kyst/for-myndigheter/overvannshandtering/helhetlig-overvannshandtering/ • https://www.ngu.no/geologiske-ressurser/handtering-av-overvann • Reguleringsplaner og arealbruk i vassdragsbeltet. Holth & Winge og Asplan Viak (2023) har på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet gjennomført en studie av det rettslige handlingsrommet (lenke). • https://www.nve.no/media/9873/6-kim-helgeland-paus.pdf • https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vann-hav-og-kyst/for-myndigheter/overvannshandtering/helhetlig-overvannshandtering/ • https://www.ngu.no/geologiske-ressurser/handtering-av-overvann <p><u>Kommunenes oppgaver i vannforvaltningen (del også med planavdelingen)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 20.03.19: Nasjonale føringer for vannforvaltningen (KLD, lenke). • 27.04.21: Presisering av kommunenes oppgaver (lenke) • 27.03.23: Veileder vannmiljø i arealplanleggingen (lenke). • 20.06.23: Vann i nye nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging 2023-2027 (lenke) • 07.09.23: Håndbok: Konsekvensutredning av klima og miljø (lenke). • Konsekvensutredninger (innvirkning på vannets økologiske og kjemiske tilstand), lenke. • Vann i statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018), (retningslinjene), • Vann i nasjonale forventninger til planlegging (2019). • Webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging (lenke). • Miljødirektoratets foredrag på Nasjonal vannmiljøkonferanse (lenke). <p>Det ble også påpekt at dersom det skal legges nye kulverter, eller andre tiltak/innretninger i vassdrag, er det viktig at ikke fiskens vandringsmuligheter forringes, snarere gjenåpnes. Huvo har utarbeidet en enkel veileder (lenke).</p> <p>Miljødirektoratet utarbeider en digital veileder for vannmiljøet inn i kommunenes arealplanlegging. Ventes ferdig i 2025. Temaet tas opp igjen på et senere møte. Jf. også sak 2, der kommunene oppfordres om å sende person(er) på seminaret: 12.11.24 om arealplanlegging og vannmiljø (Lenke).</p>	
14	<p>Eventuelt Ingen saker.</p>	
	<p>Neste møte Tid: Torsdag 30. januar 2025. kl. 09.00 – 15.00. Sted: Ullensaker kommune.</p> <p>Helge B. Pedersen (ref.) <u>Vedlegg:</u> Huvo_Hovedutfordringer, utkast sendt inn og datert 15.9.24.</p>	Solveig/Helge